

Angyalosi Endre, A Gyermekszínész

Ez a kép a Városligetben készült, Kincses bácsi gyermekszínházának egy előadásán, 1934 körül. Én vagyok balról az első, olyan öt éves lehetek. Már nem emlékszem a darabra, de láthatólag kis szakácsoknak voltunk öltözve, és mindenféle finomságok vannak a kezünkben. Nekem az egész gyerekkorom egy nagyszerű élmény volt. Én ugyanis gyerekszínész voltam. De hogyan is lettem ez? Fogalmam sincs. De az biztos, hogy a nagymamám által. Anyám dolgozott, nagypapám ilyesmivel nem törődött, hát maradt a nagymama. Tehát valahogyan a nagymamám tudhatta, hogy hova kell menni ez ügyben. Először meghallgattak, amikor valamit előadtam, és ott rögtön fölvetett a színtársulatba Kincses bácsi, a Meseszínházába. Ez olyan név volt akkor, mint egy picivel később a Lakner bácsi-féle gyerekszínház. Éppen öt éves voltam, amikor már igen aktívan bekerültem. De már ezt megelőzően is voltam gyerekszínész. Gyakorlatilag olyan három és fél, négyéves koromtól majdhogynem folyamatosan. Ezt igazolandó, ma is megvannak még az akkori kis plakátok, röpcédulák. A család kenyérkeresői tehát kik voltak? Anyám meg én. És azt, hogy én is családfenntartó vagyok, a szüleim kifejezetten éreztették is velem. Becsültek gyereklétemre. Jó ruhákban jártam stb. Az biztos, hogy az Endikének mindene megvolt. Nagymamám mindig mondta: 'Endike, az színészgyerek.' Volt a Bethlen téren egy színház. Ez a színház olyan volt, mint kicsiben a Vígszínház. Ugyanaz az elhelyezés. Nagyon jó színház volt. Mindig úgy mondták, hogy Meseszínház. Itt rengeteget léptünk fel. De sokat voltunk vidéken is. Valószínű, hogy jól csinálhattam a dolgokat, mert amikor az igazgató, ebben az esetben a Kincses bácsi válogatott, mindig engem küldött reklámozni. Mindig engem vittek vidékre. A színházi műsorok és a moziműsorok előtt bemondták, hogy ez meg ez a gyerekszínész és társulat jön, akkor én kijöttem, és leadtam a számomat. Fantasztikus dolog volt, mert sikerült felkelteni az érdeklődést a gyerektársulat iránt. A legszebb emlékem 1942--1943-ban az volt, amikor a 'Három a kislány'-t adtuk elő, és én voltam benne Schubert Ferenc zeneszerző. Abszolút főszerep, hiszen az ő életéről szól. Ezzel is végigmentünk szinte az egész országban, óriási nagy sikerrel. Én nagyon szerettem színészkedni. A szereplés a mindenem volt! Egyszerűen így születtem. A Szinyei Merse utca és

Kmetty utca sarkán lévő iskolába jártam elemibe. Négy elemi-t végeztem itt, és utána polgárba mentem. Az iskolával összeegyeztetni a színészkedésemet csak egy tizenkét kilós libával lehetett. Kellott a liba egyszer-egyszer, hogy beírják, rendben van az évem, s megkapjam az osztályzatokat. Hogy a libát az osztályfőnöknek adta nagyanyám vagy talán az igazgatónak? Nem tudom. Fogalmam sincs. De az biztos, hogy libát kellett adni néhányszor. A nagyapám pedig mindig azt mondta, hogyha ez a gyerek meg tudja tanulni a sok oldalas szövegkönyveket, akkor azt, amit az iskolában feladnak, szintén meg tudja tanulni. És tényleg így volt. A nagyapám átvette velem a leckéket, megnézte, kikérdezte és kész. Nem volt semmi probléma. Én nem játszottam meg a színészgyereket, miközben mindenki tudta, a tanár is, a tanárnő is. Én nem éreztettem sehogy sem. Természetes módon viselkedtem. A filmezés meg a színház 1943-ban maradt el. Bár akkor már egyre jobban alkalmaztak volna a filmnél, főszerepre is. Volt egy film, 'A szív szava', aminek a főszereplője lettem volna [Valószínűleg rosszul emlékszik vagy a film címére, vagy az évszámra, mert Bihari Alajos filmje, 'A szív szava' 1937-ben készült. -- A szerk.]. De miután nagyanyám járt velem, ott beszélgetés közben rákérdezett az ottani producer, hogy 'A gyerek milyen vallású?'. Nagyanyám büszkén válaszolt: 'Római katolikus.' Ám tovább kérdezett: 'És ön?' Nagyanyám azt nem mondhatta erre, hogy 'Én is'. Ekkor azt mondta: 'Kérem, én izraelita vagyok.' Így mondta, hogy izraelita. A kérdező meghökkent, és azt mondta: 'Akkor tessenek hazamenni, majd értesítjük! A munka úgyse most kezdődik, majd értesítjük.' Erre szoktam mondani, hogy a mai napig értesítenek. Tehát az életemnek ez a része így fejeződött be.